

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση νόμου «για την προστασία των καταναλωτών στις τραπεζικές δανειακές συμβάσεις, την αποζημιωτική συλλογική αγωγή και τις αρχές λειτουργίας των οργάνων επίλυσης καταναλωτικών διαφορών»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Άρθρο 1: Στο άρθρο 1 διευκρινίζονται οι έννοιες που χρησιμοποιούνται στο πρώτο κεφάλαιο προκειμένου να οριοθετηθεί το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων.

Άρθρο 2: Για να είναι περισσότερο συνειδητοποιημένη η επιλογή του καταναλωτή για τη λήψη της πίστωσης, το άρθρο 2 καθιερώνει την έγγραφη υποχρεωτική ενημέρωση του καταναλωτή από τον πιστωτικό φορέα πριν τη χορήγηση της πίστωσης για τα χαρακτηριστικά του δανείου, καθώς και το δικαίωμα υπαναχώρησης του καταναλωτή από τη σύμβαση πίστωσης μέσα σε μία προθεσμία διάσκεψης από τη σύναψή της.

Οι πέντε πρώτες παράγραφοι καθιστούν υποχρεωτικό για τους πιστωτικούς φορείς να παρέχουν στον καταναλωτή συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τους όρους και το κόστος της πίστωσης, καθώς επίσης σχετικά με τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει πριν από τη σύναψη της συμβάσεως πίστωσης, για να μπορεί έτσι να αντιληφθεί καλύτερα τις οικονομικές επιβαρύνσεις και να συγκρίνει τις προσφορές. Για να διευκολυνθεί η συγκριτική αυτή δυνατότητα του καταναλωτή, προβλέπεται ότι θα ακολουθείται από όλους τους πιστωτικούς φορείς ενιαίο υπόδειγμα στην ενημέρωση των καταναλωτών, το οποίο θα διαμορφώνεται από την Τράπεζα της Ελλάδος. Ο πιστωτικός φορέας οφείλει να αναζητά μεταξύ των συμβάσεων πίστωσης που προσφέρει, το είδος και το συνολικό ποσόν πίστωσης που ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες του καταναλωτή, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική κατάσταση του καταναλωτή, τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που συνδέονται με το προτεινόμενο προϊόν και το σκοπό της πίστωσης. Παραβάσεις των παραπάνω υποχρεώσεων από τον πιστωτικό φορέα πέραν των διοικητικών κυρώσεων του άρθρου 13 παράγραφος 1, δικαιολογούν και αξίωση αποζημίωσης των καταναλωτών.

Με τις δύο τελευταίες παραγράφους εισάγεται κατά το πρότυπο και άλλων συμβάσεων που ρυθμίζονται στο ν. 2251/1994 αλλά και σε άλλους τομείς, το δικαίωμα του καταναλωτή να υπαναχωρεί ανατιολογήτως και χωρίς πρόσθετη επιβάρυνση μέσα σε προθεσμία δεκατεσσάρων ημερών από συμβάσεις καταναλωτικής πίστης για την εξασφάλιση της οποίας δεν έχει εγγραφεί υποθήκη ή προσημείωση υποθήκης. Κατ' αυτόν τον τρόπο παρέχεται η δυνατότητα στον καταναλωτή να διασκεφθεί, μη επηρεαζόμενος από το γεγονός ότι έχει υπογράψει τη σύμβαση, ως προς την πραγματική ανάγκη του για την πίστωση και τις συνέπειες που μπορεί αυτή να έχει για τον ίδιο, έτσι ώστε να αποφασίσει κατά το δυνατόν υπεύθυνα και απαλλαγμένος από πρόσκαιρες και περυσιακές επιρροές για τη σύμβαση του δανείου.

Άρθρο 3: Με την παράγραφο 1 του άρθρου 3 θεσπίζεται ανώτατο θεμιτό επιτόκιο στην καταναλωτική πίστη. Τα επιτόκια της καταναλωτικής πίστης και κυρίως των πιστωτικών καρτών είναι στη χώρα μας αδικαιολόγητα κατά πολύ υψηλότερα από αυτά των άλλων χωρών της ευρωζώνης. Η απελευθέρωση της καταναλωτικής πίστης ευνόησε κυρίως, αν όχι αποκλειστικά, τα υψηλότερα ει-

σοδήματα. Αντίθετα, τα χαμηλότερα κοινωνικά στρώματα, εκείνα δηλαδή που χρησιμοποιούν την πίστωση για να καλύψουν βασικές βιοτικές ανάγκες, πληρώνουν την πίστωση πολύ ακριβότερα. Η τάση αυτή ενισχύεται ακόμη περισσότερο στην εποχή μας, όπου πλέον όλο και εντονότερα διαμορφώνεται το επιτόκιο με βάση τα κοινωνικά γνωρίσματα του καταναλωτή. Είναι γι' αυτό επιτακτική η ανάγκη να προστατευτούν οι αδύναμες κατηγορίες καταναλωτών που εξαιτίας των πιεστικών τους αναγκών δεν έχουν στην πραγματικότητα δυνατότητα επιλογής και γίνονται θύματα εκμετάλλευσης, αποδεχόμενοι αξιώσεις για υπέρμετρα επιτόκια. Άλλωστε, «η δημιουργία ενός συστήματος ανωτάτων επιτοκίων και/ή τοκογλυφικών επιτοκίων σε ευρωπαϊκό επίπεδο» είχε διακηρυχθεί στην έναρξη της πρωτοβουλίας για την τροποποίηση της υφιστάμενης οδηγίας για την καταναλωτική πίστη ως επιθυμία και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (έτσι το από 7.5.2001 συγκεφαλαιωτικό έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Υγείας και Προστασίας των Καταναλωτών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής). Εξάλλου και ο Αρειος Πάγος με την 1219/2001 απόφασή του είχε κρίνει ως καταχρηστική στις συμβάσεις πιστωτικών καρτών τη συμφωνία για επιτόκιο που υπερβαίνει το δικαιπρακτικό επιτόκιο. Με την πρόταση νόμου το ανώτατο θεμιτό όριο ορίζεται σε τέσσερις εκατοστιαίες μονάδες υψηλότερα από το δικαιπρακτικό επιτόκιο για τις πιστωτικές κάρτες και σε μία εκατοστιαία μονάδα υψηλότερα για τα λοιπά καταναλωτικά δάνεια. Το δικαιπρακτικό επιτόκιο παρακολουθεί στις διακυμάνσεις του τις μεταβολές των επιτοκίων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, έτσι ώστε εξασφαλίζεται ο συνυπολογισμός της μεταβολής του κόστους του χρήματος για τους πιστωτικούς φορείς.

Με την παράγραφο 2 του άρθρου 3 καταργείται ο ανατοκισμός στις καταναλωτικές δανειακές συμβάσεις. Ο ανατοκισμός των τόκων πάσης φύσεως χορηγήσεων επιτράπη χωρίς κανένα χρονικό ή άλλο περιορισμό στις τραπεζικές δανειακές συμβάσεις με την απόφαση 289/1980 της Νομισματικής Επιτροπής ως προνομιακή μεταχείριση των τραπεζών, τούτο δε συνέβη σε συνθήκες χρηματοπιστωτικής αστάθειας και ενώ επικρατούσαν πολύ υψηλά επιτόκια. Οι αποφάσεις της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου έθεσαν τη συμφωνία ως προϋπόθεση για τον ανατοκισμό, ενώ κατά το άρθρο 12 του ν. 2601/1998 ο ανατοκισμός μπορεί πλέον να γίνεται κατ' εξαίρεση και εφόσον συμφωνηθεί. Εξάλλου, τα περισσότερα ευρωπαϊκά δίκαια είτε απαγορεύουν γενικά τον ανατοκισμό (π.χ. Γερμανία) είτε τον αντιμετωπίζουν επιφυλακτικά και ανέχονται αυτόν σε ορισμένους τύπους δανείων υπό αυστηρούς όρους, και κατά κανόνα όχι στην καταναλωτική πίστη. Ιδίως, στο πεδίο της τελευταίας, ο ανατοκισμός με τον υπολογισμό τόκων επί των τόκων, μαζί με τους συνήθως υψηλούς συμβατικούς και λοιπούς τόκους, επαυξάνει υπέρμετρα τις οφειλές των καταναλωτών και οδηγεί στη δυσβάστακτη χρέωσή τους. Η ικανοποίηση του δανειστή δεν μπορεί να οδηγήσει στον ευαίσθητο αυτό τομέα στην εξόντωση του δανειολήπτη. Με την πρόταση νόμου τίθεται τέρμα στην άδικη, δυσανάλογη και προνομιακή μεταχείριση των τραπεζών στις δανειακές συμβάσεις που εξυπηρετούν καταναλωτικούς σκοπούς.

Με την τρίτη παράγραφο του άρθρου 3 διασφαλίζεται η διαφάνεια στη διαμόρφωση του κυμαινόμενου επιτοκίου. Ο λόγος που δικαιολογεί τη διακύμανση του επιτοκίου είναι η μεταβολή του κόστους του χρήματος για τις τράπεζες. Η μεταβολή του κυμαινόμενου επιτοκίου θα

πρέπει επομένως να εξαρτάται από τη μεταβολή ενός επιτοκίου (διατραπεζικού, της Ε.Κ.Τ.) που αντικατοπτρίζει το κόστος του χρήματος για τον πιστωτικό φορέα. Με τη διάταξη εξασφαλίζεται ότι ο πιστωτικός φορέας θα μειώνει ισόποσα με τη μεταβολή του επιτοκίου αναφοράς της σύμβασης το επιτόκιο του δανείου όταν το κόστος του χρήματος ακολουθεί καθοδική πορεία και αντίθετα ότι ο πιστωτικός φορέας δεν έχει το δικαίωμα να προβαίνει σε μεγαλύτερες αυξήσεις της μεταβολής του επιτοκίου αναφοράς όταν το κόστος του χρήματος ακολουθεί ανοδική πορεία.

Με την τέταρτη παράγραφο του άρθρου 3 υποχρεώνονται οι τράπεζες να εφαρμόζουν για τον υπολογισμό των τόκων το έτος 365 ημερών, ο οποίος ισχύει ήδη για την καταναλωτική πίστη, επεκτείνοντας και εδραιώνοντας ουσιαστικά την απόφαση 430/2005 του Αρείου Πάγου σε κάθε τύπο δανείου που έκρινε καταχρηστικό τον υπολογισμό των τόκων με βάση έτος 360 ημερών για τα στεγαστικά δάνεια. Ωστόσο, ο τελευταίος τρόπος υπολογισμού εξακολουθεί να εφαρμόζεται από πιστωτικά ιδρύματα σε αρκετά είδη δανείων, προκαλώντας μία πρόσθετη, συγκαλυμμένη και αδιαφανή επιβάρυνση του δανειολήπτη. Η διάταξη καθιερώνει πλέον τη σαφήνεια στον υπολογισμό των τόκων και εξασφαλίζει την αντιστοιχία της επιβάρυνσης των τόκων με το επιτόκιο που πληροφορείται ο καταναλωτής.

Τέλος, με την τελευταία παράγραφο του άρθρου 3 προστατεύεται ο εγγυητής στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων από την πρακτική των τραπεζών να τον υποχρεώνουν κατά τη σύναψη της σύμβασης εγγυήσεως, με όρους που έχουν προδιατυπωθεί από την τράπεζα, να παραιτηθεί από τα δικαιώματα που του χορηγεί ο Αστικός κώδικας.

Άρθρο 4: Το άρθρο 4 ρυθμίζει το δικαίωμα της πρώτης εξόφλησης. Γίνεται διάκριση στις συμβάσεις δανείου με κυμαινόμενο επιτόκιο και σε αυτές με σταθερό επιτόκιο. Για τις πρώτες προβλέπεται η δυνατότητα του καταναλωτή να καταγγέλλει τη σύμβαση δανείου χωρίς καμία επιβάρυνση. Τούτο καθώς το κυμαινόμενο επιτόκιο παρακολουθεί τις μεταβολές στην αγορά του χρήματος, προσαρμόζεται σε αυτές και συνεπώς ο πιστωτικός φορέας μπορεί σε κάθε περίπτωση να επαναδιαθέτει το ποσό που προεξοφλείται με τους ίδιους τουλάχιστον όρους. Αντιθέτως, για την περίπτωση των δανείων με σταθερό επιτόκιο προβλέπεται η πάροδος χρόνου ενός μηνός για την επέλευση των αποτελεσμάτων της καταγγελίας, ενώ η χωρίς υποχρέωση καταβολή αποζημίωσης επιτρέπεται καταρχήν μόνο υπό προϋποθέσεις. Εξάλλου, ο πιστωτικός φορέας μπορεί να αξιώσει αποζημίωση μόνο εφόσον αποδεδειγμένα υφίσταται ζημία, η οποία πάντως δεν μπορεί να υπερβαίνει τόκους τριών μηνών.

Άρθρο 5: Με τις δύο πρώτες παραγράφους του άρθρου 5 τίθεται ως προϋπόθεση για τη δυνατότητα των τραπεζών να καταγγέλλουν τις συμβάσεις δανείου των καταναλωτών να υπάρχει καθυστέρηση τουλάχιστον τεσσάρων μηνιαίων δόσεων ή του ισόποσου αυτών. Για την περίπτωση μάλιστα που η καθυστέρηση αφορά δάνειο που έχει χορηγηθεί για την απόκτηση πρώτης κατοικίας, απαιτείται για την καταγγελία καθυστέρηση οκτώ μηνιαίων δόσεων ή του ισόποσου αυτών. Η διάταξη προστατεύει τους καταναλωτές που αντιμετωπίζουν πρόσκαιρη αδυναμία πληρωμής από τον κίνδυνο να βρεθούν αντιμέτωποι με την αξίωση επιστροφής του συνόλου της πίστωσης.

Με την τρίτη παράγραφο του άρθρου 5 προβλέπεται

το ακατάσχετο ακινήτου που χρησιμεύει ως κύρια κατοικία του δανειολήπτη καταναλωτή, του συζύγου του ή των τέκνων του για απαιτήσεις που δεν υπερβαίνουν το ποσόν των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, εφόσον δεν έχει εγγραφεί προσημείωση υποθήκης ή υποθήκη επί του ακινήτου για την εξασφάλιση της πίστωσης και εφόσον το ακίνητο δεν υπερβαίνει σε έκταση το προβλεπόμενο από τις ισχύουσες διατάξεις όριο για την αφορολόγητη απόκτηση πρώτης κατοικίας. Η διάταξη σκοπό έχει να αποτρέψει τα τραγικά κοινωνικά αδιέξοδα που θα προκαλούσε ο εκπλειστηριασμός της κατοικίας σε νοικοκυριά, όταν βρίσκονται σε αδυναμία να ανταποκριθούν σε οφειλές από τη χρήση της καταναλωτικής πίστης που δεν υπερβαίνουν το παραπάνω όριο. Η διάταξη αφορά απαιτήσεις από καταναλωτικά δάνεια για εξασφάλιση των οποίων δεν έχει εγγραφεί στο ακίνητο υποθήκη ή προσημείωση υποθήκης. Οι πιστωτικοί φορείς μπορούν να επιδιώξουν την ικανοποίησή τους με την κατάσχεση της υπόλοιπης ακίνητης ή κινητής περιουσίας του δανειολήπτη ή εγγυητή.

Άρθρο 6: Με το άρθρο 6 αντιμετωπίζονται επίκαιρα προβλήματα στον τομέα της καταναλωτικής πίστης. Ειδικότερα:

Με την πρώτη παράγραφο γίνεται πλέον υποχρεωτική για κάθε διαφήμιση καταναλωτικού δανείου η αναφορά στο ονομαστικό επιτόκιο αλλά και στο Συνολικό Ετήσιο Πραγματικό Επιτόκιο που αντικατοπτρίζει το συνολικό κόστος της πίστωσης. Τούτο δε προκειμένου να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο των παραπλανητικών και αθέμιτων διαφημίσεων που με την προβολή αποσπασματικών στοιχείων αποσιωπούν το πραγματικό κόστος της πίστωσης και παραπλανούν τους καταναλωτές.

Με τη δεύτερη παράγραφο προβλέπεται η σε όφελος του καταναλωτή αναπροσαρμογή των όρων της σύμβασης για την περίπτωση που ο πιστωτικός φορέας δεν υπολογίζει ορθά το Συνολικό Ετήσιο Πραγματικό Επιτόκιο, με αποτέλεσμα να δημιουργεί την εντύπωση στον καταναλωτή ότι το συνολικό κόστος της πίστωσης είναι χαμηλότερο. Στην περίπτωση αυτή θα αναπροσαρμόζεται πλέον το ονομαστικό επιτόκιο, ώστε η εφαρμογή του δηλούμενου από τον πιστωτικό φορέα Σ.Ε.Π.Ε. να αντιστοιχεί στην πραγματικότητα.

Η τρίτη παράγραφος αντιμετωπίζει ένα από τα πιο επίκαιρα προβλήματα εκμετάλλευσης των καταναλωτών. Ειδικότερα: συχνά οι προμηθευτές υποχρεώνουν τους καταναλωτές να καταβάλουν το τίμημα για την αγορά του αγαθού ή υπηρεσίας με πίστωση (πιστωτική κάρτα ή καταναλωτικό δάνειο) από πιστωτικούς φορείς για τους οποίους οι ίδιοι διαμεσολαβούν. Ωστόσο, όταν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες αποδεικνύονται ελλιπή ή ελαττωματικά ή οι καταναλωτές υπαναχωρούν νομίμως από μία σύμβαση, οι πιστωτικοί φορείς αξιώνουν την περαιτέρω εξόφληση της πίστωσης, μη αναγνωρίζοντας καμία ευθύνη για τη συμπεριφορά των συνεπείζομενων με αυτούς προμηθευτών. Σε ορισμένους τομείς, ιδίως των συμβάσεων υπηρεσιών διαρκείας (λ.χ. ινστιτούτα αδυνατίσματος), οι καταναλωτές υποχρεώθηκαν με βάση αυτή την πρακτική να καταβάλουν μεγάλα ποσά για την εξόφληση διαφόρων προγραμμάτων παροχής υπηρεσιών που ουδέποτε χρησιμοποίησαν. Η παράγραφος 3 του άρθρου 6 φέρει ένα καίριο κτύπημα σε τέτοιου είδους τακτικές παγίδευσης και εκμετάλλευσης των καταναλωτών, καθώς πλέον και ο πιστωτικός φορέας, από τη στιγμή που η πίστωση είναι αποτέλεσμα διαμεσολάβησης του συνεργαζόμενου με αυτόν προμηθευτή, δεν μπορεί να εμφανίζει

τα ως αμέτοχος για το προβληματικό προϊόν ή υπηρεσία που χρηματοδότησε. Όταν έτσι ο προμηθευτής διαμεσολαβεί στη χορήγηση της πίστωσης, τότε ο καταναλωτής έχει το δικαίωμα, δίχως άλλο, να προβάλει τις ενστάσεις που έχει κατά του προμηθευτή και κατά του πιστωτικού φορέα και, εφόσον αυτές αποδεικνύονται βάσιμες, να αρνηθεί την εξόφληση της πίστωσης.

Με την τέταρτη παράγραφο τροποποιείται η περίπτωση ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 11 της κοινής υπουργικής απόφασης Φ1-983/7.3.1991 (ΦΕΚ 172 Β' /21.3.1991) για την καταναλωτική πίστη, ώστε να διευκολυνθεί η δυνατότητα του καταναλωτή να προβάλει, πέραν της προηγούμενης περίπτωσης, τις ενστάσεις που διατηρεί από τη σύμβαση με τον προμηθευτή και κατά του πιστωτικού φορέα. Τούτο αμβλύνοντας τη μία εκ των πέντε προϋποθέσεων που ισχύουν σήμερα για τη δυνατότητα αυτή. Πράγματι, η υφιστάμενη διατύπωση, δηλαδή «ο καταναλωτής να έχει στραφεί δικαστικώς κατά του προμηθευτή χωρίς να έχει ικανοποιηθεί» δεν ανταποκρινόταν στις προϋποθέσεις που έθετε η κοινοτική οδηγία 87/102/ΕΟΚ της 2.2.1990 και πρακτικά υπονόμει τη δυνατότητα του καταναλωτή να στραφεί κατά του πιστωτικού φορέα.

Τέλος, η πέμπτη παράγραφος σκοπό έχει να προστατεύσει δικαιολογημένα συμφέροντα του δανειολήπτη σε περιπτώσεις που έχει παρακρατηθεί η κυριότητα του αγαθού, για την αγορά του οποίου χορηγήθηκε η πίστωση και ο κύριος ανακτά το αγαθό λόγω μη εξυπηρέτησης του δανείου από τον δανειολήπτη. Επειδή στις περιπτώσεις αυτές η μεταπώληση του πράγματος είναι εξαιρετικής σημασίας για την απόσβεση της οφειλής του δανειολήπτη, εξασφαλίζεται με τη ρύθμιση της παραγράφου 6 η διαφάνεια της διαδικασίας και η σύμπραξη σε αυτή και του δανειολήπτη. Τούτο προκειμένου να επιτευχθεί το καλύτερο δυνατόν τίμημα, ώστε να μην υποχρεώνεται ο καταναλωτής να καταβάλει εντέλει, επειδή ο πωλητής δεν ενδιαφέρεται για την προστασία και των δικών του συμφερόντων, περισσότερα από όσα του κόστισε η αγορά του αγαθού.

Άρθρο 7: Με το άρθρο 7 επεκτείνεται η εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων και στις τρέχουσες συμβάσεις.

Άρθρο 8: Με το άρθρο 8 τίθενται συγκεκριμένες απαγορεύσεις για τις εισπρακτικές εταιρείες που με τακτικές παραπλάνησης, ηθικής παρενόχλησης και ψυχολογικών πιέσεων, προσβολής της προσωπικότητας ή διείσδυσης στην προσωπική και επαγγελματική σφαίρα του δανειολήπτη επιδιώκουν την είσπραξη των οφειλών του. Οι παραβάτες θα έχουν πλέον, σύμφωνα και με το άρθρο 12 παρ. 1 της πρότασης νόμου, εκτός των αστικών αξιώσεων, να αντιμετωπίσουν τις κυρώσεις του νόμου για την προστασία του καταναλωτή.

Άρθρο 9: Με το άρθρο 9 διευρύνονται και εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος σε θέματα διαφάνειας των τραπεζικών συναλλαγών.

Στο άρθρο 55 Α του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος αναφέρεται ότι η ασκούμενη από αυτή εποπτεία αποβλέπει και στη διαφάνεια των όρων και των διαδικασιών των συναλλαγών των υποκειμένων στην εποπτεία προσώπων. Δεδομένου ότι η διαφάνεια των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, περιλαμβανομένη στην ευρύτερη έννοια της προστασίας των συναλλασσομένων σε χρηματοπιστωτικά προϊόντα και υπηρεσίες, δεν καλύπτεται επαρκώς από τις υφιστάμενες νομοθετικές ρυθμίσεις, είναι σκόπιμο να προσδιοριστούν σαφέστερα και να ενισχυθούν οι αρμοδιότητες της Τράπεζας

της Ελλάδος στον ευρύτερο αυτόν τομέα, ώστε αφ' ενός να εκλείψουν αμφισβητήσεις και τριβές ως προς τη φύση και την έκταση των εν λόγω αρμοδιοτήτων και αφ' ετέρου να καταστεί αποτελεσματικότερη η συμβολή της Τράπεζας της Ελλάδος στη γενικότερη προσπάθεια ενίσχυσης της αξιοπιστίας και της εύρυθμης λειτουργίας του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας. Τούτο είναι ακόμη περισσότερο αναγκαίο λόγω των ραγδαίων εξελίξεων σε σχέση με το εύρος και την πολυπλοκότητα των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών.

Με το παρόν άρθρο επιχειρείται μία συντεταγμένη διεύρυνση αλλά και σαφής οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων της Τράπεζας της Ελλάδος στον τομέα της προστασίας των συναλλασσομένων (ιδίως φυσικών προσώπων τα οποία στερούνται, κατά τεκμήριο, επαρκούς γνώσης για την αξιολόγηση των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών) και της διαφάνειας των συναλλαγών σε χρηματοπιστωτικά προϊόντα και υπηρεσίες που παρέχονται από τα εποπτευόμενα από αυτή πρόσωπα. Πιο συγκεκριμένα, γίνεται λεπτομερής αναφορά των θεμάτων για τα οποία η Τράπεζα της Ελλάδος, ως ο τυπικά αρμόδιος αλλά και ουσιαστικά κατάλληλος φορέας, θα έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα ελέγχου εφαρμογής των σχετικών νομοθετικών διατάξεων που εκάστοτε ισχύουν και παρέχεται στην Τράπεζα της Ελλάδος εξουσιοδότηση για τη θέσπιση κανονιστικών διατάξεων σε περιπτώσεις που τέτοιες νομοθετικές διατάξεις δεν υφίστανται. Διασφαλίζεται ότι οι κανονιστικές αυτές διατάξεις θα προάγουν την προστασία των συναλλασσομένων, ενώ ως ισχύουσες διατάξεις θεωρούνται και οι τελεσίδικες αποφάσεις που εκδίδονται επί συλλογικών αγωγών ενώσεων καταναλωτών.

Η πρόταση νόμου επίσης ορίζει ότι ο έλεγχος εφαρμογής των ισχυουσών διατάξεων που αφορούν θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Τράπεζας της Ελλάδος διενεργείται είτε με δική της πρωτοβουλία είτε κατόπιν καταγγελιών συναλλασσομένων ή συλλογικών φορέων εκπροσώπησής τους και επιβάλλει στην Τράπεζα της Ελλάδος υποχρέωση για την εντός διμήνου εξέταση κάθε συγκεκριμένης καταγγελίας που υποβάλλεται προς αυτήν. Η άσκηση της αρμοδιότητας ελέγχου εφαρμογής των ισχυουσών διατάξεων αποβλέπει στη διαπίστωση εάν στοιχειοθετείται ή όχι παράβαση των διατάξεων αυτών, προκειμένου να κινηθεί η διαδικασία επιβολής των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία κυρώσεων και δε συνεπάγεται ανάληψη από την Τράπεζα της Ελλάδος μεσολαβητικού ρόλου για την εξωδικαστική επίλυση διαφορών μεταξύ συναλλασσομένων και εποπτευομένων από την Τράπεζα της Ελλάδος προσώπων ούτε παρέχεται στην Τράπεζα της Ελλάδος δυνατότητα επιβολής υποχρέωσης στα εποπτευόμενα από αυτή πρόσωπα για οικονομική αποζημίωση των συναλλασσομένων, θέμα που ανάγεται στην αρμοδιότητα των δικαστηρίων.

Η Τράπεζα της Ελλάδος υποβάλλει κάθε έτος στη Βουλή των Ελλήνων και στο Υπουργικό Συμβούλιο μαζί με τις εκθέσεις για τη νομισματική πολιτική και τις νομισματικές εξελίξεις και έκθεση για τις εξελίξεις, τα μέτρα και την πολιτική διαφάνειας στον τομέα των τραπεζικών συναλλαγών κατά το προηγούμενο και το τρέχον έτος.

Με τα άρθρα 10 και 11 προστίθενται δύο νέα άρθρα στο νόμο 2251/1994 «για την προστασία των καταναλωτών» που θα συμβάλλουν καθοριστικά στην προστασία των καταναλωτών όχι μόνο στις τραπεζικές συναλλαγές αλλά και γενικότερα.

Άρθρο 10: Με το άρθρο 10 γίνεται πλέον - με βάση και τις εμπειρίες που συγκεντρώθηκαν από την αξιοποίηση του θεσμού της συλλογικής αγωγής από τις ενώσεις καταναλωτών, που εισήχθη με πρωτοβουλία Κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ με το ν. 2251/1994 - ένα ακόμη καθοριστικό βήμα για την αποτελεσματική δικαστική προστασία των καταναλωτών. Η αδράνεια που επιδεικνύουν σήμερα το Υπουργείο Ανάπτυξης και αρμόδιες εποπτικές αρχές στην προστασία των καταναλωτών επιβάλλει την άμεση διεύρυνση των κοινωνικών μέσων προστασίας. Με τη συλλογική αγωγή μπορούν οι ενώσεις καταναλωτών να ζητούν όχι μόνο την παύση της παράνομης συμπεριφοράς, αλλά πλέον και την ικανοποίηση των ατομικών αξιώσεων αποζημίωσης των καταναλωτών για τη ζημία που υπέστησαν από τις παράνομες πρακτικές, εφόσον αυτές δεν υπερβαίνουν το όριο των μικροδιαφορών (το οποίο σήμερα ανέρχεται σε 1.500 ευρώ). Πράγματι, ιδίως στις περιπτώσεις των μικροδιαφορών η ανασφάλεια και το κόστος του δικαστικού αγώνα εξουδετερώνουν το προσδοκώμενο όφελος και αποθαρρύνουν τους καταναλωτές από την άσκηση των δικαιωμάτων τους. Το αποτέλεσμα είναι και οι προμηθευτές να εμφανίζονται απρόθυμοι να σταματήσουν την παράνομη συμπεριφορά τους, καθώς γνωρίζουν ότι οι καταναλωτές δεν είναι πρακτικά σε θέση να επιτύχουν την επιστροφή των χρημάτων που παρανόμως ή αδικαιολογήτως εισπράττονται από αυτούς. Άλλωστε και η απαγόρευση της συμπεριφοράς που επιτυγχάνεται με τη συλλογική αγωγή συχνά οδηγεί στην εξακολούθηση του παράνομου οφέλους με τη μετακύλησή του σε μία άλλη παραπλήσια παράνομη πρακτική. Είναι γι' αυτό επιτακτική η ανάγκη για μέσα προστασίας που θα επιτρέπουν στους καταναλωτές να διεκδικούν την αποκατάσταση της ζημίας τους μέσα από απλές και ανέξοδες διαδικασίες.

Οι διατάξεις του άρθρου 10 της πρότασης νόμου καθιερώνουν ουσιαστικά τη λεγόμενη class action στις καταναλωτικές διαφορές, λαμβάνοντας υπόψη ιδιαιτερότητες του δικονομικού μας συστήματος. Προάγουν την ταχεία επίλυση τέτοιων διαφορών, μεριμνώντας συγχρόνως και για τη διασφάλιση της δικαστικής προστασίας των προμηθευτών. Οι καταναλωτές, πλέον, θα μπορούν να αποζημιώνονται για τις ζημιές που έχουν υποστεί από την εφαρμογή των παράνομων πρακτικών των προμηθευτών με απλές διαδικασίες και δίχως να χρειάζεται να εκκινήσουν έναν δικαστικό αγώνα. Άλλωστε, ο εν λόγω θεσμός αναμένεται να έχει μία σημαντική συμβολή στην πρόληψη παράνομων συμπεριφορών που θίγουν τα καταναλωτικά συμφέροντα, καθώς αν οι προμηθευτές αντιληφθούν ότι τα κέρδη που αποκομίζουν με βάση τις παράνομες πρακτικές είναι απολύτως επισφαλής, δεν θα έχουν το ίδιο κίνητρο να καταφεύγουν σε αυτές.

Παράλληλα, με την τελευταία παράγραφο του άρθρου η άρνηση επιστροφής από τους προμηθευτές στους καταναλωτές χρημάτων που έχουν καταβληθεί σε αυτούς με βάση πρακτικές που έχουν κριθεί αμετάκλητα παράνομες συνιστά παράβαση που επισύρει κυρώσεις από τον Υπουργό Ανάπτυξης. Κατ' αυτόν τον τρόπο καθιερώνεται ρητά πλέον και η ευθύνη του Υπουργείου Ανάπτυξης να μεριμνά για την πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή των δικαστικών αποφάσεων.

Άρθρο 11: Με το άρθρο 11 δημιουργείται ένα νομοθετικό πλαίσιο για τη συγκρότηση και λειτουργία των οργάνων που προσφέρουν υπηρεσίες διαμεσολάβησης σε καταναλωτικές διαφορές. Η διαμεσολάβηση στις καταναλωτικές διαφορές είναι ιδιαίτερα σημαντική. Αφ' ενός

γιατί το κόστος για την προσφυγή στη Δικαιοσύνη είναι συχνά αποτρεπτικό για τον καταναλωτή, αφ' ετέρου η κρίση οργάνων διαμεσολάβησης ή εξώδικης επίλυσης της διαφοράς κατανάλωσης επηρεάζει την απόφασή του για το αν θα προσφύγει στη δικαιοσύνη και την κρίση του για τη βασιμότητα των αξιώσεών του. Είναι λοιπόν ιδιαίτερα σημαντικό τα εν λόγω όργανα να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους κατά τρόπο αμερόληπτο και αποτελεσματικό. Για τους λόγους αυτούς άλλωστε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εκδώσει ήδη δύο συστάσεις για το ζήτημα της εξώδικης επίλυσης των διαφορών κατανάλωσης. Με το άρθρο 9 ενσωματώνονται οι συστάσεις 98/257/ΕΚ της 30ής Μαρτίου 1998 και 2001/310/ΕΚ της 4ης Απριλίου 2001 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις αρχές που διέπουν τα αρμόδια για την εξώδικη επίλυση των διαφορών όργανα. Προβλέπεται ρητά, ότι οι προσφεύγοντες στα παραπάνω όργανα έχουν σε κάθε περίπτωση το δικαίωμα να προσφύγουν σε δεύτερο βαθμό στο Συνήγορο του Καταναλωτή.

Άρθρο 12: Περιλαμβάνει τις «τελικές διατάξεις» για τις περιπτώσεις παράβασης των άρθρων του νόμου και την έναρξη ισχύος του.

Αθήνα, 15 Νοεμβρίου 2006

ΟΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΕΣ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

Βάσω Παπανδρέου
Θεόδωρος Πάγκαλος
Χρήστος Πρωτόπαπας
Πέτρος Ευθυμίου
Δημήτριος Πιπεργιάς
Ανδρέας Μακρυπιδής
Βασίλειος Κεγκέρογλου
Δημήτριος Κουσελάς
Γεώργιος Ανωμερίτης
Ευάγγελος Αργύρης
Ιωάννης Διαμαντίδης
Αντωνία Αντωνίου
Ιωάννης Δριβελέγκας
Απόστολος Κατσιφάρας
Ιωάννης Κουτσούκος
Ιωάννης Μανιάτης
Αθανάσιος Παπαγεωργίου
Παναγιώτης Ρήγας
Παναγιώτης Σγουρίδης
Αναστάσιος Σιδηρόπουλος
Ελπίδα Τσουρή
Φώτης Χατζημιχάλης
Μιχάλης Χρυσοχοϊδης
Δημήτριος Ανδρουλάκης
Γεράσιμος Αρσένης
Χρίστος Βερελής
Κωνσταντίνος Βρεττός
Κωνσταντίνος Γείτονας
Δημήτριος Γεωργακόπουλος
Πέτρος Κατσιλιέρης
Θεόδωρος Κολιοπάνος
Κίμων Κουλούρης
Στυλιανός Ματζαπετάκης
Σταύρος Μπένος
Κωνσταντίνος Σπηλιόπουλος
Ιωάννης Τσακλίδης
Λάζαρος Λωτίδης
Εμμανουήλ Στρατάκης

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Για την προστασία των καταναλωτών στις τραπεζικές δανειακές συμβάσεις, την αποζημιωτική συλλογική αγωγή και τις αρχές λειτουργίας οργάνων για την επίλυση των καταναλωτικών διαφορών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Άρθρο 1

1. Οι διατάξεις του πρώτου κεφαλαίου του παρόντος νόμου εφαρμόζονται σε κάθε πίστωση που χορηγεί φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο πλαίσιο της εμπορικής ή επαγγελματικής δραστηριότητας σε καταναλωτή, εκτός αν ορίζεται σε αυτές διαφορετικά.

2. Ως συμβάσεις καταναλωτικής πίστης εννοούνται οι συμβάσεις με τις οποίες φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο πλαίσιο της εμπορικής ή επαγγελματικής δραστηριότητας χορηγεί σε καταναλωτή πίστωση που δεν εξυπηρετεί επαγγελματικούς σκοπούς ή την αγορά ή κατασκευή ακινήτου.

3. Κατά την έννοια του νόμου αυτού ο καταναλωτής ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 4 εδάφιο α' του ν. 2251/1994 για την «Προστασία των καταναλωτών».

Άρθρο 2

Προσυμβατική ενημέρωση και δικαίωμα υπαναχώρησης από τη σύμβαση δανείου

1. Ο πιστωτικός φορέας υποχρεούται να παρέχει εγγράφως στον καταναλωτή πριν την κατάρτιση της πιστωτικής σύμβασης κατά τρόπο ακριβή και πλήρη κάθε απαραίτητη πληροφορία σχετικά με τη σύμβαση πίστωσης. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν ιδίως:

- α) τις ζητούμενες εγγυήσεις και ασφάλειες,
- β) τη διάρκεια της σύμβασης πιστώσεως,
- γ) το ποσό και τον αριθμό των πληρωμών, τα χρονικά διαστήματα στα οποία αυτές θα πρέπει να πραγματοποιηθούν, περιγραφόμενες σε ένα σχέδιο πληρωμών στο οποίο θα εμφανίζονται τόσο το ποσόν που αντιστοιχεί στην καταβολή τόκων όσο και στην απόσβεση του κεφαλαίου,
- δ) τυχόν άλλες δαπάνες που συνδέονται με τη σύμβαση πίστωσης,
- ε) το συνολικό ποσόν της πίστωσης και τους όρους ανάληψης της πίστωσης,
- στ) το χρεωστικό επιτόκιο, τις περιόδους για τις οποίες αυτό ισχύει, καθώς και το επιτόκιο αναφοράς με βάση το οποίο αυτό αναπροσαρμόζεται στην περίπτωση που αυτό συμφωνείται μεταβλητό,

ζ) στην περίπτωση της καταναλωτικής πίστης, το συνολικό ετήσιο πραγματικό επιτόκιο με ένα αντιπροσωπευτικό παράδειγμα που αναφέρει όλα τα χρηματοπιστωτικά δεδομένα και τις υποθέσεις που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του ποσοστού,

η) σε περίπτωση χρηματοδότησης για αγορά την τιμή τοις μετρητοίς του χρηματοδοτούμενου αγαθού ή υπηρεσίας, την προκαταβολή που θα πρέπει να καταβληθεί και την υπολειμματική αξία,

θ) την προθεσμία για άσκηση του δικαιώματος υπαναχώρησης.

2. Ο πιστωτικός φορέας αναζητά μεταξύ των συμβάσεων πίστωσης που προσφέρει, το είδος και το συνολικό

ποσόν πίστωσης που ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες του καταναλωτή, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική κατάσταση του καταναλωτή, τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που συνδέονται με το προτεινόμενο προϊόν και το σκοπό της πίστωσης.

3. Από την παράβαση των υποχρεώσεων του πιστωτικού φορέα που ορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους ο καταναλωτής έχει αξίωση αποζημίωσης κατά τις γενικές διατάξεις.

4. Ο πιστωτικός φορέας φέρει το βάρος απόδειξης για την τήρηση των υποχρεώσεων ενημέρωσης του καταναλωτή.

5. Η Τράπεζα της Ελλάδος διαμορφώνει υποδείγματα εντύπων, τα οποία θα χρησιμοποιούνται από όλους τους πιστωτικούς φορείς, προκειμένου αυτοί να χορηγούν τις παραπάνω πληροφορίες κατ' ομοίομορφο τρόπο στους καταναλωτές.

6. Στη σύμβαση δανείου, για την εξασφάλιση του οποίου δεν έχει εγγραφεί υποθήκη ή προσημείωση υποθήκης, ο καταναλωτής έχει το δικαίωμα να υπαναχωρήσει ανατιολόγητα μέσα σε δεκατέσσερις (14) ημέρες από τότε που λαμβάνει το έγγραφο σύναψης της σύμβασης. Η προθεσμία δεν αρχίζει αν ο πιστωτής δεν ενημερώσει τον καταναλωτή σαφώς και γραπτώς σχετικά με το δικαίωμα υπαναχώρησης. Το δικαίωμα υπαναχώρησης αποσβέννυται μετά την πάροδο τριών μηνών από τη λήψη του δανείου. Η υπαναχώρηση δεν ισχύει αν ο καταναλωτής δεν επιστρέψει εντός δύο εβδομάδων από αυτή το ποσό του δανείου ή πληρώσει την οφειλή. Αποκλείεται η επιβάρυνσή του με δαπάνη άλλη πέραν αυτής των δεδουλευμένων τόκων, όπως αυτοί προσδιορίζονται με βάση το συνολικό ετήσιο πραγματικό επιτόκιο. Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται στη στεγαστική πίστη ή σε συμβάσεις πίστωσης που καλύπτονται από υποθήκη ή παρόμοια διασφάλιση ή αφορούν την αγορά κινητών αξιών ή συνδέονται με επαγγελματικές δραστηριότητες.

7. Κάθε δικαιοπραξία που περιορίζει το δικαίωμα υπαναχώρησης του καταναλωτή, κατά την προηγούμενη παράγραφο, είναι άκυρη.

Άρθρο 3

Ανώτατο θεμιτό επιτόκιο καταναλωτικών δανείων - Απαγόρευση ανατοκισμού - Αναπροσαρμογή κυμαινόμενου επιτοκίου - Υπολογισμός τόκων - Ευθύνη εγγυητών

1. Τα επιτόκια των δανείων που χορηγούν τα πιστωτικά ιδρύματα σε καταναλωτές δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν όταν πρόκειται για την αγορά καταναλωτικών αγαθών (καταναλωτικά δάνεια) τη μία (1) εκατοστιαία μονάδα και όταν πρόκειται για πιστώσεις μέσω πιστωτικών καρτών τις τέσσερις (4) εκατοστιαίες μονάδες από το κάθε φορά καθοριζόμενο δικαιοπρακτικό επιτόκιο. Κάθε συμφωνία που υπερβαίνει το ανωτέρω ποσοστό είναι άκυρη ως προς το υπερβάλλον.

2. Συμφωνία για ανατοκισμό των τόκων των δανείων σε δανειακές συμβάσεις που συνάπτουν καταναλωτές είναι άκυρη.

3. Το επιτόκιο στις δανειακές συμβάσεις μπορεί να συμφωνηθεί σταθερό ή κυμαινόμενο. Το κυμαινόμενο επιτόκιο μεταβάλλεται ισόποσα με το προσανατολισμένο σε αντικειμενικά δεδομένα της αγοράς επιτόκιο αναφοράς που έχει συμφωνηθεί στη σύμβαση. Για τα δάνεια που χορηγούν τα πιστωτικά ιδρύματα σε καταναλωτές για απόκτηση κατοικίας (στεγαστικά δάνεια), την αγορά

καταναλωτικών αγαθών (καταναλωτικά δάνεια) και τις πιστώσεις μέσω πιστωτικών δελτίων το κυμαινόμενο επιτόκιο αναπροσαρμόζεται κάθε φορά που μεταβάλλεται το ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς (παρεμβατικό επιτόκιο) της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) για πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος.

4. Για τον υπολογισμό των τόκων στα πάσης φύσεως δάνεια ή πιστώσεις μέσω ανοικτού λογαριασμού, τα οποία συνομολογούνται με τα πιστωτικά ιδρύματα και στις πιστωτικές κάρτες, το έτος θεωρείται ότι έχει 365 ημέρες, 52 εβδομάδες ή 12 ίσους μήνες. Ένας ίσος μήνας θεωρείται ότι έχει 30,41666 ημέρες (δηλαδή 365/12).

5. Οι εγγυητές των στεγαστικών ή καταναλωτικών δανείων και πιστωτικών καρτών ευθύνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα. Παραίτηση από τις ενστάσεις των άρθρων 862, 863 και 864 του Αστικού Κώδικα είναι άκυρη.

Άρθρο 4

Δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης

1. Ο καταναλωτής έχει δικαίωμα να καταγγείλει οποτεδήποτε τη σύμβαση δανείου στην οποία έχει συμφωνηθεί κυμαινόμενο επιτόκιο. Η καταγγελία παράγει τα αποτελέσματά της με την πάροδο δέκα ημερών.

2. Ο καταναλωτής έχει δικαίωμα να καταγγείλει, μερικώς ή ολικώς, τη σύμβαση δανείου στην οποία έχει συμφωνηθεί σταθερό επιτόκιο:

α) αν το δάνειο έχει χορηγηθεί σε καταναλωτή και για την εξασφάλισή του δεν έχει εγγραφεί υποθήκη ή προσημείωση υποθήκης,

β) αν το δάνειο έχει χορηγηθεί για την απόκτηση πρώτης κατοικίας,

γ) αν έχουν παρέλθει οκτώ έτη από την πλήρη ανάληψη του δανείου.

3. Πέραν των περιπτώσεων της προηγούμενης παραγράφου ο καταναλωτής έχει δικαίωμα, με την πάροδο πέντε μηνών από την ανάληψη του ποσού του δανείου, να καταγγείλει τη σύμβαση δανείου στην οποία έχει συμφωνηθεί σταθερό επιτόκιο. Στην περίπτωση αυτή ο πιστωτής δικαιούται να αξιώσει αποζημίωση, εφόσον η επανατοποθέτηση του κεφαλαίου γίνεται με δυσμενέστερους όρους, που πάντως δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσόν ίσο με τόκους τριών μηνών.

4. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 2 και 3 τα αποτελέσματα της καταγγελίας επέρχονται μετά την πάροδο ενός μηνός.

5. Η καταγγελία κατά τις προηγούμενες παραγράφους θεωρείται ότι δεν έγινε, αν δεν αποδοθεί στον πιστωτή το οφειλόμενο ποσόν εντός μηνός από τότε που επέρχονται τα αποτελέσματά της.

6. Κάθε δικαιοπραξία που περιορίζει το δικαίωμα καταγγελίας του καταναλωτή, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, είναι άκυρη.

Άρθρο 5

Καταγγελία δανείου – Ακατάσχετο κύριας κατοικίας για απαιτήσεις καταναλωτικής πίστης

1. Οι δανειστριες Τράπεζες σε περίπτωση καθυστέρησης καταβολής των δόσεων των δανείων της προηγούμενης παραγράφου δεν επιτρέπεται να προβαίνουν σε καταγγελία αυτών, αν δεν υπάρχει καθυστέρηση τεσσάρων τουλάχιστον μηνιαίων δόσεων ή το ισόποσο αυτών.

2. Εάν το δάνειο έχει χορηγηθεί για την αγορά ή επισκευή ή κατασκευή πρώτης κατοικίας, η οποία χρησιμο-

ποιείται αποδεδειγμένα για τη στέγαση της οικογένειας του δανειολήπτη, για την καταγγελία απαιτείται καθυστέρηση οκτώ τουλάχιστον μηνιαίων δόσεων ή το ισόποσο αυτών.

3. Για την ικανοποίηση απαιτήσεων από συμβάσεις καταναλωτικής πίστης που δεν υπερβαίνουν το ποσόν των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ δεν επιτρέπεται η κατάσχεση και εκπλειστηριασμός ακινήτου που χρησιμεύει ως κύρια κατοικία του δανειολήπτη, του συζύγου του ή των τέκνων του που δεν υπερβαίνει σε έκταση το προβλεπόμενο από τις ισχύουσες διατάξεις όριο αφορολόγητης απόκτησης πρώτης κατοικίας, εφόσον δεν έχει εγγραφεί προσημείωση υποθήκης ή υποθήκη επί του ακινήτου για την εξασφάλιση της πίστωσης.

4. Ο καταναλωτής δικαιούται, σε περίπτωση μη εκτέλεσης υποχρεώσεων του από την πιστωτική σύμβαση και σε περίπτωση πρόωρης εξόφλησης, να λάβει χωρίς επιβάρυνση, εντός δύο εργάσιμων ημερών από τότε που θα το ζητήσει, αναλυτική εκκαθάριση της πίστωσης που θα του δίνει τη δυνατότητα να επαληθεύσει τους τόκους και τις τυχόν άλλες επιβαρύνσεις που έχουν απαιτηθεί.

Άρθρο 6

Διαφημίσεις – Ενστάσεις κατά του προμηθευτή – Ανάκτηση αγαθών

1. Κάθε διαφήμιση ή προσφορά καταναλωτικού δανείου πρέπει να αναφέρει κατά τρόπο σαφή, κατανοητό, διακεκριμένο και εύληπτο για τον καταναλωτή το χρεωστικό επιτόκιο και το Συνολικό Ετήσιο Πραγματικό Επιτόκιο (Σ.Ε.Π.Ε.).

2. Σε περίπτωση που το Συνολικό Ετήσιο Πραγματικό Επιτόκιο που δηλώνεται στον καταναλωτή έχει υπολογισθεί εσφαλμένα, με αποτέλεσμα να εμφανίζεται χαμηλότερο, τότε το χρεωστικό επιτόκιο του δανείου μειώνεται τόσο ώστε να προκύπτει, σύμφωνα με τον ισχύοντα τύπο, το δηλούμενο Συνολικό Ετήσιο Πραγματικό Επιτόκιο.

3. Στις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης που συνάπτονται για την αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών με τη διαμεσολάβηση του προμηθευτή, ο καταναλωτής μπορεί να προβάλει κατά του πιστωτή τις ενστάσεις που έχει κατά του προμηθευτή.

4. Στην περίπτωση ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 11 της Κοινής Υπουργικής Απόφασης Φ1-983/7.3.1991 «Καταναλωτική Πίστη – εναρμόνιση με οδηγία 87/102/ΕΟΚ της 2.2.1990» (ΦΕΚ 172 Β' /21.3.1991) διαγράφεται η λέξη «δικαστικές».

5. Στην περίπτωση που ο πιστωτής ανακτά εξαιτίας μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του καταναλωτή αγαθό, του οποίου έχει παρακρατήσει την κυριότητα προς εξασφάλιση της αποπληρωμής του δανείου, θα πρέπει να αφαιρείται από την οφειλή του καταναλωτή οποιοδήποτε όφελος έχει ο πιστωτής από την ανάκτηση του αγαθού. Αν ο πιστωτής πωλήσει το αγαθό σε τρίτο, υποχρεούται να έχει τη σύμφωνη γνώμη του καταναλωτή ως προς το ύψος του τιμήματος ή να θέσει σε αυτόν προθεσμία ενός μηνός για να υποδείξει αγοραστή σε τίμημα υψηλότερο αυτού που εκτιμά ο πιστωτής.

Άρθρο 7

Ισχύς ρυθμίσεων και στις υφιστάμενες συμβάσεις

Όλες οι ρυθμίσεις των παραπάνω διατάξεων ισχύουν και για τις υφιστάμενες μέχρι την ισχύ του παρόντος συμβάσεις δανείων ή πιστωτικών καρτών, εφόσον δεν έχουν εξοφληθεί μέχρι την ισχύ του παρόντος. Διαφορε-

τικές συμφωνίες ή όροι που έχουν συνομολογηθεί ή θα συνομολογηθούν στο μέλλον είναι άκυροι. Κάθε διαφορά που προκύπτει στις υφιστάμενες συμβάσεις δανείων ή στις πιστωτικές κάρτες από τις ρυθμίσεις που προβλέπονται στις παραπάνω διατάξεις, δεν δημιουργεί αξίωση αναζήτησης ούτε υποχρέωση επιστροφής των τυχόν επιπλέον καταβληθέντων, μέχρι την ημερομηνία ισχύος του παρόντος, ποσών, εφόσον η επιπλέον διαφορά οφείλεται αποκλειστικά στις διαφορετικές ρυθμίσεις του παρόντος.

Άρθρο 8 **Είσπραξη οφειλών**

Για την είσπραξη απαιτήσεων που απορρέουν από μία σύμβαση πίστωσης ή εγγύησης, απαγορεύεται στα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που ασχολούνται με αυτή:

α) η χρήση εγγράφων που δημιουργούν εσφαλμένα την εντύπωση, λόγω της εμφάνισής τους, ότι πρόκειται για έγγραφα δικαστικής αρχής ή αρχής διαμεσολάβησης για την είσπραξη των οφειλών,

β) οποιαδήποτε γραπτή επικοινωνία που περιλαμβάνει λανθασμένες πληροφορίες σχετικά με τις συνέπειες για την αθέτηση πληρωμών,

γ) η μη εγκεκριμένη ανάκτηση του αγαθού, χωρίς την τήρηση δικαστικής διαδικασίας ή χωρίς ρητή συγκατάθεση,

δ) η παραπλανητική πληροφόρηση σχετικά με το ύψος της οφειλής,

ε) η είσπραξη εξόδων που δεν προβλέπονται από τη σύμβαση πίστωσης ή εγγύησης,

στ) τυχόν προσέγγιση γειτόνων, της οικογένειας ή του εργοδότη του καταναλωτή ή του εγγυητή με σκοπό τη γνωστοποίηση πληροφοριών ή οποιαδήποτε αίτηση πληροφοριών σχετικά με τη φερεγγυότητα του καταναλωτή ή του εγγυητή με την επιφύλαξη των ενεργειών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης,

ζ) η φυσική ή ηθική παρενόχληση του καταναλωτή ή του εγγυητή για τις οφειλές του,

η) η ανάθεση των νομικών ζητημάτων της είσπραξης της οφειλής σε μη δικηγόρο,

θ) η είσπραξη οφειλών που έχουν παραγραφεί.

Άρθρο 9 **Αρμοδιότητα ελέγχου Τράπεζας της Ελλάδος**

1. Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει αρμοδιότητα ελέγχου της εφαρμογής των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας, οι οποίες αφορούν στη διαφάνεια των συναλλαγών σε χρηματοπιστωτικά προϊόντα και υπηρεσίες που παρέχονται από εποπτευόμενα από αυτήν πρόσωπα και στην προστασία των συναλλασσομένων με αυτά, εφόσον οι εν λόγω διατάξεις αναφέρονται σε θέματα σχετικά με:

i. Τον τρόπο και το περιεχόμενο της ενημέρωσης, προκειμένου περί συμβάσεων δανείων, λοιπών πιστωτικών συμβάσεων και εν γένει συμβάσεων χρηματοπιστωτικών προϊόντων και υπηρεσιών, η οποία παρέχεται στους συναλλασσομένους, περιλαμβανομένων και των τυχόν εγγυητών, πριν από τη σύναψη και κατά τη σύναψη των συμβάσεων αυτών, καθώς και περιοδικά, κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής τους.

ii. Τη μέθοδο προσδιορισμού των επιτοκίων και των λοιπών αποδόσεων ή επιβαρύνσεων των συναλλασσομένων.

iii. Τους όρους και τις διαδικασίες έκδοσης και διακίνησης πάσης φύσεως μέσων πληρωμής ιδίως δε τους όρους και τις διαδικασίες έκδοσης και χρήσης χρεωστι-

κών ή πιστωτικών δελτίων. Η Τράπεζα της Ελλάδος επικυρώνει, με τη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Διαφάνειας Τραπεζικών Συναλλαγών για την ενίσχυση της διαφάνειας των συναλλαγών και προστασία των συναλλασσομένων, τυποποιημένες συμβάσεις για χρηματοπιστωτικά προϊόντα.

iv. Τις μεθόδους προώθησης της πώλησης χρηματοπιστωτικών προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και τις υποχρεώσεις παρεμβαλλόμενων πρακτόρων ή μεσιτών. Ειδικά, προκειμένου περί διαφημίσεων η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να επιβάλλει τροποποιήσεις του περιεχομένου αυτών, εφόσον κρίνει ότι παρέχει ελλιπή ή παραπλανητική ενημέρωση και να αναστέλλει προσωρινά τη δημοσιοποίηση μέχρι να επέλθουν οι τροποποιήσεις.

v. Το χρόνο και τη διαδικασία ενεργοποίησης ή διακοπής της χρηματοδότησης των καταναλωτών φυσικών προσώπων, περιλαμβανομένης και της διενεργούμενης μέσω πιστωτικών δελτίων, σε συνάρτηση με την εξέλιξη της εκτέλεσης των καλυπτόμενων με τη χρηματοδότηση συμβάσεων αγοράς πάσης φύσεως καταναλωτικών προϊόντων και υπηρεσιών.

vi. Το χρόνο επιτρεπτής επίσπευσης μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης κατά φυσικών προσώπων, οφειλετών από δάνεια καταναλωτικά ή στεγαστικά για αγορά πρώτης κατοικίας.

vii. Την ευθύνη των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος προσώπων σε σχέση με την παροχή προς τους συναλλασσομένους συμβουλών, στο πλαίσιο της επαγγελματικής ηθικής και της καλής πίστης, για κάθε κατηγορία χρηματοπιστωτικών προϊόντων και υπηρεσιών. Επίσης την ευθύνη των ιδίων προσώπων από τη διαμεσολάβησή τους για τη διάθεση στο κοινό τραπεζοασφαλιστικών και άλλων σύνθετων χρηματοπιστωτικών προϊόντων και υπηρεσιών.

2. Επί των θεμάτων της προηγούμενης παραγράφου η Τράπεζα της Ελλάδος θεσπίζει κανονιστικές διατάξεις και ρυθμίζει τις αναγκαίες λεπτομέρειες εφαρμογής των υφισταμένων. Οι κανονιστικές διατάξεις της Τράπεζας της Ελλάδος δεν θίγουν την προστασία που παρέχεται στους συναλλασσομένους με τα εποπτευόμενα πρόσωπα με βάση γενικές ή άλλες ειδικές διατάξεις.

3. Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων, η Τράπεζα της Ελλάδος επιβάλλει, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας, κυρώσεις στα εποπτευόμενα από αυτήν πρόσωπα, σύμφωνα με το άρθρο 55 Α' του Καταστατικού της, και σε κάθε περίπτωση ενημερώνει τον καταγγέλοντα, εντός διμήνου από της υποβολής συγκεκριμένης καταγγελίας, εάν συντρέχει ή όχι λόγος επιβολής κυρώσεων.

4. Κατά την έννοια του παρόντος ως ισχύουσες διατάξεις θεωρούνται και όσα νομικά ζητήματα διευκρινίζονται σε όφελος των συναλλασσομένων δυνάμει αμετάκλητων δικαστικών αποφάσεων, που κάνουν δεκτές συλλογικές αγωγές ενώσεων καταναλωτών και που, σύμφωνα με το ν. 2251/1994 «Περί Προστασίας των Καταναλωτών», ισχύουν έναντι πάντων και αφορούν καταχρηστικότητα και εν γένει ακυρότητα συγκεκριμένων όρων συμβάσεων χρηματοπιστωτικών προϊόντων και υπηρεσιών ή άλλα θέματα για τα οποία με βάση το παρόν η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια.

5. Επί των σχεδίων κανονιστικών διατάξεων της παραγράφου 2, επί θεμάτων εφαρμογής των διατάξεων που τίθενται από την Τράπεζα της Ελλάδος και θεμάτων προστασίας των συναλλασσομένων με τα εποπτευόμενα από την Τράπεζα της Ελλάδος πρόσωπα γνωμοδοτεί και συμβουλεύει το «Συμβούλιο Διαφάνειας Τραπεζικών

Συναλλαγών». Το Συμβούλιο συγκροτείται με τριετή θητεία με απόφαση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος και αποτελείται από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος, ως πρόεδρο, τρία (3) μέλη που υποδεικνύονται από την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών και τρία (3) μέλη που υποδεικνύονται από τις ενώσεις καταναλωτών. Το Συμβούλιο συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά το εξάμηνο. Οι γνωμοδοτήσεις πρέπει να συγκεντρώνουν την πλειοψηφία των παρόντων και σε κάθε περίπτωση καταχωρούνται και οι απόψεις της μειοψηφίας. Χρέη γραμματέα εκτελεί υπάλληλος της Τράπεζας της Ελλάδος.

6. Η Τράπεζα της Ελλάδος κατά το άρθρο 5 Β του Κανονιστικού της υποβάλλει στη Βουλή των Ελλήνων και στο Υπουργικό Συμβούλιο έκθεση για τις εξελίξεις, τα μέτρα και την πολιτική διαφάνειας στον τομέα των τραπεζικών συναλλαγών κατά το προηγούμενο και το τρέχον έτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Άρθρο 10

1. Μετά το άρθρο 10 του ν. 2251/1994 «Προστασία των καταναλωτών» (ΦΕΚ 191 Α΄) προστίθεται άρθρο 10Α που έχει ως εξής:

«Άρθρο 10Α

Συλλογική αγωγή για αποζημίωση των καταναλωτών από παράνομη συμπεριφορά προμηθευτών

1. Οι Ενώσεις Καταναλωτών μπορούν να ζητούν με συλλογική αγωγή την αναγνώριση της υποχρέωσης ικανοποίησης των χρηματικών απαιτήσεων που έχουν οι καταναλωτές εξαιτίας παράνομης συμπεριφοράς του προμηθευτή κατά την έννοια της παραγράφου 9 του άρθρου 10 του παρόντος νόμου ή κάθε παράνομης συμπεριφοράς προμηθευτή από την οποία ζημιώνονται περισσότεροι των δέκα (10) καταναλωτών, εφόσον οι απαιτήσεις αυτές στηρίζονται σε όμοια κατά τα ουσιώδη στοιχεία πραγματική και νομική βάση. Για την άσκηση της αγωγής απαιτείται να έχει δοθεί εξουσία αντιπροσώπευσης εκ μέρους τριών (3) τουλάχιστον από τους παραπάνω καταναλωτές. Η πληρεξουσιότητα δίνεται με έγγραφη δήλωση του καταναλωτή προς την ένωση καταναλωτών.

2. Η σχετική αγωγή είναι βάσιμη και αν ο προμηθευτής έχει παύσει την παράνομη συμπεριφορά. Εάν το αίτημα γίνει δεκτό ο ζημιωθείς καταναλωτής γνωστοποιεί έγγραφως, με βάση την απόφαση, την απαίτησή του στον προμηθευτή, αναφέροντας τα στοιχεία που την προσδιορίζουν. Η απόφαση καταλαμβάνει όλες τις απαιτήσεις των καταναλωτών που έχουν γεννηθεί πέντε (5) έτη πριν από την κατάθεση της αγωγής έως την παύση της παράνομης συμπεριφοράς.

3. Η ατομική απαίτηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το εκάστοτε ισχύον όριο της διαδικασίας των μικροδιαφορών. Με την παρέλευση τριάντα (30) ημερών από την έγγραφη κοινοποίηση ο καταναλωτής, εφόσον δεν έχει ικανοποιηθεί, μπορεί να ζητήσει την έκδοση διαταγής πληρωμής για την απαίτησή του από το δικαστήριο που είναι κατά τόπον αρμόδιο για την ατομική διαφορά, εφόσον η απαίτηση είναι εκκαθαρισμένη ή μπορεί ευχερώς να εκκαθαρισθεί. Η απαίτηση αποδεικνύεται και με κάθε ιδιωτικό έγγραφο που κατά το είδος και τη συνήθεια της συναλλαγής χορηγείται ως απόδειξη στους καταναλωτές.

4. Τυχόν ανακοπή δικάζεται ενώπιον του ειρηνοδίκου με τη διαδικασία των μικροδιαφορών. Άλλες απαιτήσεις των καταναλωτών που απορρέουν από την παράνομη συμπεριφορά δεν θίγονται.

5. Εάν το αίτημα της ένωσης καταναλωτών απορριφθεί, οι καταναλωτές δεν χάνουν το δικαίωμα άσκησης ατομικής αγωγής.

6. Η άρνηση επιστροφής από τους προμηθευτές στους καταναλωτές χρηματικών ποσών που αδικαιολογήτως κατέβαλαν εξαιτίας συμπεριφορών προμηθευτών που εμπίπτουν στην παράγραφο 9 του άρθρου 10 του παρόντος νόμου και έχουν κριθεί παράνομες με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις συνιστά παράβαση για την οποία ο Υπουργός Ανάπτυξης επιβάλλει τις κυρώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 14 του ν. 2251/1994 για την προστασία των καταναλωτών.»

Άρθρο 11

1. Μετά το άρθρο 12 του ν. 2251/1994 «Προστασία των καταναλωτών» (ΦΕΚ 191 Α΄) προστίθεται άρθρο 10 Α που έχει ως εξής:

«Άρθρο 12Α

Αρχές συγκρότησης και λειτουργίας οργάνων διαμεσολάβησης και επίλυσης καταναλωτικών διαφορών

1. Κάθε όργανο για την εξώδικη διαμεσολάβηση και επίλυση διαφορών ανάμεσα στους προμηθευτές και τους καταναλωτές οφείλει να συγκροτείται και να λειτουργεί σύμφωνα με τις ακόλουθες αρχές:

Α. Να εξασφαλίζεται η ανεξαρτησία του αρμόδιου οργάνου για τη λήψη αποφάσεων, ώστε να παρέχονται εγγυήσεις για την αμεροληψία της δράσης του.

Όταν η απόφαση λαμβάνεται σε ατομικό επίπεδο, η ανεξαρτησία αυτή εξασφαλίζεται με τα ακόλουθα ιδίως μέτρα:

- το πρόσωπο που ορίζεται ως υπεύθυνο διαθέτει την ικανότητα, την πείρα και τα προσόντα, ιδίως νομικής φύσης, που είναι απαραίτητα για την άσκηση των καθηκόντων του,

- το πρόσωπο που ορίζεται υπεύθυνο διαθέτει εντολή, η διάρκεια της οποίας να είναι επαρκής για την εξασφάλιση της ανεξαρτησίας της δράσης του και η οποία να μην μπορεί να του αφαιρεθεί χωρίς βάσιμη αιτιολόγηση,

- όταν το υπεύθυνο πρόσωπο ορίζεται ή αμοιβείται από μία επαγγελματική ένωση ή από μία επιχείρηση, δεν πρέπει το πρόσωπο αυτό να έχει εργασθεί στη διάρκεια της τελευταίας τριετίας πριν από την ανάληψη των καθηκόντων του για τη συγκεκριμένη επαγγελματική ένωση ή ένα από τα μέλη της ή για τη συγκεκριμένη επιχείρηση.

Στην περίπτωση που το υπεύθυνο πρόσωπο ορίζεται ή αμοιβείται από μία επαγγελματική ένωση ή επιχείρηση, θα πρέπει να μηνιμονεύεται τούτο ρητά με σχετική προσηκκή στην ονομασία ή τον τίτλο του οργάνου.

Όταν η απόφαση λαμβάνεται σε συλλογικό επίπεδο, η ανεξαρτησία του αρμόδιου οργάνου για τη λήψη της απόφασης εξασφαλίζεται με την ισομερή εκπροσώπηση των καταναλωτών και των επαγγελματιών ή με το σεβασμό των παραπάνω κριτηρίων.

Β. Να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν τη γραπτή ή υπό οποιαδήποτε άλλη κατάλληλη μορφή ανακοίνωση προς οποιονδήποτε υποβάλ-

λει σχετικό αίτημα, των ακόλουθων πληροφοριών:

- αναλυτική περιγραφή του είδους των διαφορών που μπορούν να υποβληθούν στο όργανο αυτό, καθώς και τα όρια που ενδεχομένως υφίστανται ως προς τη γεωγραφική κάλυψη και την αξία του αντικειμένου των διαφορών,
- κανόνες σχετικά με την προσφυγή στο όργανο, συμπεριλαμβανομένων και των προκαταρκτικών διατυπώσεων που υποχρεούται ενδεχομένως να ακολουθήσει ο καταναλωτής, καθώς και άλλων διαδικαστικών κανόνων, ιδίως όσων αφορούν το γραπτό ή προφορικό χαρακτήρα της διαδικασίας,
- το ενδεχόμενο κόστος της διαδικασίας για τα μέρη συμπεριλαμβανομένων των κανόνων που αφορούν την κατανομή εξόδων μετά το πέρας της διαδικασίας,
- το είδος των κανόνων, πέραν των ισχυουσών διατάξεων, επί των οποίων θεμελιώνονται οι αποφάσεις του οργάνου,
- τυχόν προϋποθέσεις υπό τις οποίες η απόφαση θα μπορούσε να προσλάβει δεσμευτικό χαρακτήρα.

Το αρμόδιο για την εξώδικη επίλυση των διαφορών όργανο δημοσιεύει κάθε έτος έκθεση σχετικά με τις εκδοθείσες αποφάσεις, που επιτρέπει την αξιολόγηση των αποφάσεων και τον προσδιορισμό του είδους των διαφορών που υποβλήθηκαν στο όργανο.

Γ. Η διαδικασία που ακολουθείται περιλαμβάνει τη δυνατότητα για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να κοινοποιούν τις απόψεις τους στο αρμόδιο όργανο και να ενημερώνονται για όλα τα επιχειρήματα και τα γεγονότα που ισχυρίζεται το άλλο μέρος και για τις ενδεχόμενες δηλώσεις εμπειρογνομόνων.

Δ. Η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας εξασφαλίζεται από μέτρα τα οποία εγγυώνται:

- την πρόσβαση του καταναλωτή στη διαδικασία, χωρίς να είναι υποχρεωμένος να χρησιμοποιήσει νομικό εκπρόσωπο,
- την πραγματοποίηση της διαδικασίας δωρεάν ή με εύλογο κόστος,
- τον καθορισμό σύντομων προθεσμιών μεταξύ της προσφυγής στο όργανο και της λήψης της απόφασης,
- τον ενεργό ρόλο του αρμόδιου οργάνου ώστε να του επιτρέπει να λαμβάνει υπόψη όλα τα χρήσιμα στοιχεία για την επίλυση της διαφοράς.

Ε. Η απόφαση του οργάνου δεν επιτρέπεται να αποδυναμώνει τον καταναλωτή από την προστασία που του παρέχει η κείμενη νομοθεσία. Όλες οι αποφάσεις αιτιολογούνται και ανακοινώνονται γραπτώς ή με οποιαδήποτε άλλη κατάλληλη μορφή στους ενδιαφερόμενους εντός σύντομων προθεσμιών.

ΣΤ. Η απόφαση του οργάνου δεν είναι δεσμευτική για τα μέρη παρά μόνο εάν αυτά έχουν ενημερωθεί προηγουμένως και έχουν αποδεχθεί ρητά το δεσμευτικό χαρακτήρα της απόφασης. Η προσφυγή του καταναλωτή στην εξώδικη διαδικασία δεν μπορεί να είναι αποτέλεσμα δέσμευσης που προϋπήρχε της δημιουργίας της διαφοράς.

Ζ. Η διαδικασία δεν μπορεί να στερεί από τα μέρη το δικαίωμα να εκπροσωπούνται ή να συνοδεύονται από τρίτο πρόσωπο σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

2. Τα μέρη έχουν σε κάθε περίπτωση το δικαίωμα να προσφύγουν σε δεύτερο βαθμό κατά της απόφασης που εκδίδεται από το όργανο επίλυσης καταναλωτικών διαφορών στον Συνήγορο του Καταναλωτή.

3. Κάθε ένωση καταναλωτών ή αρμόδια επαγγελματική ένωση μπορεί να ζητά κατά τη διαδικασία του άρθρου 10 παρ. 10 του παρόντος νόμου να υποχρεωθεί το όργανο επίλυσης καταναλωτικών διαφορών να τροποποιήσει

κανόνες σύστασης ή λειτουργίας, να απαλείψει ή να υποχρεωθεί σε συμπεριφορές, ώστε η σύσταση και λειτουργία του να είναι σύμφωνη με τις παραπάνω αρχές. Σε περίπτωση συστηματικής ή επανειλημμένης παραβίασης των παραπάνω αρχών μπορεί να διαταχθεί η προσωρινή ή η μόνιμη παύση λειτουργίας του οργάνου.»

2. Όσα όργανα εξώδικης επίλυσης διαφορών προμηθευτών με καταναλωτές έχουν συσταθεί ή λειτουργούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως οφείλουν να συμμορφωθούν προς τις παραπάνω αρχές εντός δύο (2) ετών από την ημερομηνία δημοσίευσής.

Άρθρο 12 **Τελικές διατάξεις**

1. Για κάθε παράβαση των διατάξεων των άρθρων 1 έως 8 του παρόντος νόμου, ο Υπουργός Ανάπτυξης επιβάλλει τις κυρώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 14 του ν. 2251/1994 για την προστασία των καταναλωτών.

2. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 15 Νοεμβρίου 2006

ΟΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΕΣ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

Βάσω Παπανδρέου
Θεόδωρος Πάγκαλος
Χρήστος Πρωτόπαπας
Πέτρος Ευθυμίου
Δημήτριος Πιπεργιάς
Ανδρέας Μακρυπίδης
Βασίλειος Κεγκέρογλου
Δημήτριος Κουσελάς
Γεώργιος Ανωμερίτης
Ευάγγελος Αργύρης
Ιωάννης Διαμαντίδης
Αντωνία Αντωνίου
Ιωάννης Δριβελέγκας
Απόστολος Κατσιφάρας
Ιωάννης Κουτσούκος
Ιωάννης Μανιάτης
Αθανάσιος Παπαγεωργίου
Παναγιώτης Ρήγας
Παναγιώτης Σγουρίδης
Αναστάσιος Σιδηρόπουλος
Ελπίδα Τσουρή
Φώτης Χατζημιχάλης
Μιχάλης Χρυσοχοϊδης
Δημήτριος Ανδρουλάκης
Γεράσιμος Αρσένης
Χρίστος Βερελής
Κωνσταντίνος Βρεττός
Κωνσταντίνος Γείτονας
Δημήτριος Γεωργακόπουλος
Πέτρος Κατσιλιέρης
Θεόδωρος Κολιοπάνος
Κίμων Κουλούρης
Στυλιανός Ματζαπετάκης
Σταύρος Μπένος
Κωνσταντίνος Σπηλιόπουλος
Ιωάννης Τσακλίδης
Λάζαρος Λωτίδης
Εμμανουήλ Στρατάκης